

Камянець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
факультет історичний
кафедра архівознавства, спеціальних історичних та правознавчих дисциплін

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	Пам'яткознавство. Українська.
Викладачі	Хоптяр Юрій Анатолійович, доцент, 0673698376
Профайл викладачів	http://kaf-archives.kpnu.edu.ua/khoptiar-iu-a/
E-mail:	khoptyar_uriy@ukr.net
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/enrol/index.php?id=436
Консультації	Щовівторка 14.20-15.35.

2. Анотація до курсу

Пам'яткознавство” – це спеціальна наукова дисципліна, предметом якої є всебічне дослідження охорона, збереження і популяризація пам'яток історії та культури, як складової частини національної і всесвітньої культурної спадщини.

Предметом курсу, виступає вивчення історії та охорони пам'яток. Цей курс дає можливість студентам краще засвоїти весь навчальний матеріал, зорієнтуватись у складних історичних процесах, проникнути у сутність суспільних явищ і процесів.

3. Мета та цілі курсу

Метою та цілями вивчення курсу є:

- глибоке усвідомлення студентами місця, сутності і призначення „Пам'яткознавство”;
- показ процесу створення описів всіх форм історичної продукції;
- критичне переосмислення позитивного і негативного в практиці становлення „Пам'яткознавства”, що вкрай необхідно для засвоєння, усвідомлення, аналізу і оцінки завдань, які ставляться перед дослідниками історії;
- формування у студентів навичок історичного мислення, політичної культури, зацікавлення їх у поглибленні і розширенні державознавчого та історичного світогляду;
- набуття умінь роботи з історичними, науковими джерелами.

4. Формат курсу

Стандартний курс (очний).

5. Результати навчання

Вивчивши курс „Пам'яткознавства” студент повинен **знати:**

1. Основні історичні джерела.
2. Проблемні, дискусійні питання „Пам'яткознавства”

Засвоївши курс „Пам'яткознавства” студент повинен **уміти:**

1. Опираючись на вимоги програми, відбирати для підготовки до занять з історії найважливіші проблеми.

2. Використовувати свої знання з „Пам'яткознавства” для організації позакласної та пошукової роботи з вихованцями і краєзнавцями.

3. Давати оцінку державно-політичним подіям використовуючи „Пам'яткознавства”, як минулого, так і сьогодення.

6. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Освітня програма, спеціальність	архівознавство	
Рік навчання/ рік викладання	шостий /2019-2020	
Семестр вивчення	12	
нормативна/вибіркова	нормативна	
Кількість кредитів ЄКТС	2 кредити ЄКТС	
Загальний обсяг годин	43 год.	
Кількість годин навчальних занять	40 год.	
Лекційні заняття	20 год.	
Практичні заняття	20 год.	
Семінарські заняття	0 год.	
Лабораторні заняття	0 год.	
Самостійна та індивідуальна робота	0 год.	
Форма підсумкового контролю	залік	

7. Пререквізити курсу

Вивчивши курс „Пам'яткознавства” студент повинен знати: основні історичні джерела; проблемні, дискусійні питання „Пам'яткознавства”

Засвоївши курс „Пам'яткознавства” студент повинен уміти: опираючись на вимоги програми, відбирати для підготовки до занять з історії найважливіші проблеми; використовувати свої знання з „Пам'яткознавства” для організації позакласної та пошукової роботи з вихованцями і красзнавцями; давати оцінку державно-політичним подіям використовуючи „Пам'яткознавства”, як минулого, так і сьогодення.

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загальноновживаних програм і операційних систем.

9. Політики курсу

Письмові роботи. *Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, реферат, курсова робота).*

Академічна доброчесність. *Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.*

Відвідання занять. *Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.*

Література.

Уся література, яку студенти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Схема курсу

Дата / кількість акад. год.	Тема, план	Форма заняття	Матеріали	Література Інтернетре сурси	Завдання, год	Вага оцінки (балів)	Термін виконан ня
	<p align="center">Тема 1. Пам'яткознавство як навчальна дисципліна. Охорона пам'яток історії та культури</p> <p align="center">План.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення, предмет, завдання пам'яткознавства. 2. Базові терміни пам'яткознавства. 3. Критерії визначення пам'яток історії та культури. 4. Охорона пам'яток історії та культури на теренах України до 1917 р. 5. Захист і збереження об'єктів у радянський час (1917-1990). 6. Охорона пам'яток історії та культури у добу незалежності України. 	лекція	відеоматеріали з «Пам'яткознавство»	Див.Список рек. літ.	<p>Переглянути презентацію / 2 год.</p> <p>написати реферат на вказану 3 год.</p>	Рівень залишкових знань студентів визначається на основі комплексу питань теоретичного та практичного характеру. Кожне завдання складається з п'яти питань: з них закриті (третього рівня складності), одне - другого рівня складності, ще два - відкритого типу (першого рівня складності).	Протягом семестру

	<p>категоріальний аспект, класифікація.</p> <p>План.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення нерухомих об'єктів культурної спадщини. 2. Поняття категорій нерухомих об'єктів культурної спадщини. 3. Класифікація нерухомих об'єктів культурної спадщини. <p>Тема 4. Пам'ятки історії у загальній системі культурної спадщини.</p> <p>План.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Понятійно-термінологічні аспекти. 2. Критерії оцінювання та відбору 	Лекція	відеоматеріали ««Пам'яткознавство»»		<p>підготувати реферат по темі</p> <p>анонсувати прочитану додаткову літературу</p>	<p>"незадовільно" — 0-7 балів</p> <p>Для виконання комплексної контрольної роботи відводиться одна пара.</p> <p>При оцінюванні завдань теоретичного характеру виставляється :</p> <p>" відмінно"</p> <p>- студент виявив всебічні та глибокі знання програмного матеріалу, вірно аргументує свої положення, відповідь має чітку та</p>	
--	---	--------	-------------------------------------	--	---	--	--

	<p>пам'яток історії. 3. Основні принципи класифікації.</p> <p>Тема 5. Мистецька спадщина України: питання дослідження і збереження.</p> <p>План.</p> <p>1. Пам'ятки монументального мистецтва України: а) пам'ятки монументальної скульптури; б) пам'ятки монументального живопису; в) пам'ятки монументально-декоративного і декоративно-ужиткового мистецтва.</p> <p>2. Вивчення і збереження</p>	<p>Лекція</p>	<p>відеоматеріали «Пам'яткознавство»</p>			<p>завершену форму;</p> <p>"добре" - студент виявив повне знання програмного матеріалу, але недостатньо аргументує свою відповідь;</p> <p>"задовільно" - студент виявив недостатнє знання програмного матеріалу, аргументація висновки слабкі;</p> <p>"незадовільно" - студент виявив серйозні огріхи в знанні програмного матеріалу, не</p>	
--	---	---------------	--	--	--	--	--

містобудування в системі культурної спадщини

План.

1. Поняття пам'ятки містобудування. Історія питання.
2. Основоположні принципи і визначення пам'яток містобудування.
3. Компоненти пам'яток містобудування та їх класифікація.

**Тема 8.
Археологічна спадщина України:
проблеми визначення та поцінювання.**

План.

1. Визначення пам'яток археологічної

Лекція

- спадщини.
2. Відбір пам'яток археологічної спадщини.
3. Значення пам'яток археологічної спадщини.

**Тема 9-10.
Українська культурна спадщина за кордоном в контексті підготовки тому "Зводу пам'яток історії та культури України" по зарубіжним країнам**

План.

1. Структурний аналіз нерухомих пам'яток української культури в країнах світу.

Лекція

2. Види пам'яток української діаспори в країнах світу.
3. Пам'ятники монументального мистецтва.
4. Поняття історичної спадщини.
5. Поняття архітектурної спадщини.
6. Мистецька спадщина.

Проблеми збереження пам'яток історії та культури за кордоном.

	<p>Тема № 1. Теоретичні проблеми пам'яткознавства.</p> <p>План.</p> <ol style="list-style-type: none">1. "Пам'яткознавство" в системі наукових знань.2. Базові терміни	Практичне заняття					

	<p>"Пам'яткознавства".</p> <p>3. Критерії визначення пам'яток історії та культури.</p> <p>Тема № 2. З історії охорони та збереження пам'яток історії та культури.</p> <p>План.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Пам'ятки історії та культури – значний пласт культурної спадщини.2. Наукова систематизація пам'яток історії та культури.3. Наукові товариства, як осередки охорони та збереження пам'яток історії та культури.4. Музейні заклади в процесі охорони та збереження пам'яток історії та культури.5. Популяризація пам'яток охорони та збереження пам'яток історії та	Практичне заняття					
--	---	-------------------	--	--	--	--	--

	<p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення пам'яток історії та культури кожного народу. 2. Зарубіжна історіографія з питань захисту історико-культурної спадщини за кордоном. 3. Етапи формування концептуальних положень пам'яткознавства. 4. Культурні цінності та культурна спадщина. 5. Правоохоронна діяльність в країнах Європи та Америки. <p>Тема № 5. Критерії класифікації та оцінювання пам'яток археології.</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення та поняття пам'яток археології. 2. Класифікація пам'яток 	<p style="text-align: center;">Практичне заняття</p>					
--	---	--	--	--	--	--	--

	<p>археології.</p> <ol style="list-style-type: none">3. Спроба оцінювання пам'яток археології.4. Археологічні пам'ятки загальнодержавного значення. <p>Тема № 6. Нерухомі пам'ятки історії План</p> <ol style="list-style-type: none">1. Визначення терміну "нерухомих пам'яток історії".2. Критерії оцінки та відбору нерухомих пам'яток історії.3. Основні принципи класифікації нерухомих пам'яток історії.4. Методологічні підходи до виявлення та обліку нерухомих пам'яток історії.5. Характеристика типів нерухомих пам'яток історії.	Практичне заняття					
--	---	-------------------	--	--	--	--	--

	<p>6. Специфіка суспільного використання нерухомих пам'яток історії.</p> <p>7. Проблеми музеєфікації нерухомих пам'яток історії.</p> <p>Тема № 7. Пам'ятки історії виробництва і техніки.</p> <p>План</p> <p>1. Визначення пам'яток історії виробництва і техніки.</p> <p>2. Класифікаційні види пам'яток історії виробництва і техніки.</p> <p>3. Пам'ятки історії виробництва і техніки і "Звід пам'яток історії та культури України".</p> <p>4. Життя і діяльність діячів виробництва і техніки та їх внесок у справу техніко-</p>	<p>Практичне заняття</p>					
--	---	--------------------------	--	--	--	--	--

економічного розвитку.

Тема № 8. Пам'ятки архітектури.

План

1. Визначення пам'яток історії архітектури.
2. Історія виникнення вивчення пам'яток архітектури.
3. Пошуки пам'яток історії архітектури.
4. Поняття пам'ятки архітектури.
5. Класифікація пам'яток історії архітектури.
6. Невирішені проблеми пам'яток історії архітектури.

Практичне заняття

Тема № 9. Пам'ятки містобудування.

План

1. Місце пам'яток містобудування в системі культурної спадщини.
2. Поняття пам'ятки містобудування.

Практичне заняття

3. Основоположні принципи і визначення пам'яток містобудування.
4. Компоненти пам'ятки містобудування.
5. Класифікація пам'яток містобудування.

**Тема № 10.
Пам'ятки
монументального
мистецтва.**

План

1. Місце пам'яток монументального мистецтва в системі культурної спадщини.
2. Визначення пам'яток монументального мистецтва.
3. Класифікація пам'яток монументального мистецтва.
4. Історія вивчення пам'яток монументальн

Практичне заняття

	<p>ого мистецтва
до 1917 р.</p> <p>5. Історія
вивчення
пам'яток
монументальн
ого мистецтва
після 1917 р. в
радянський
час.</p> <p>6. Вивчення
пам'яток
монументальн
ого мистецтва
після 1991 р.
за часів
незалежності
України.</p> | | | | | | |
|--|--|--|--|--|--|--|--|

--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--

****Якщо література подається в скороченому вигляді, то розшифрування розмістити в кінці (Список рекомендованої літератури).*

Список рекомендованої літератури.

1. Акуленко В.І. Охорона пам'яток культури в Україні (1917-1990).
2. Заремба С. Нариси з історії українського пам'яткознавства. – К.: ТОВ "Вид-во Аретта", 2002. – 204 с.
3. Заремба С.З. Пам'яткознавство України: історія і сучасність. – К., 1996.
4. **Пам'яткознавчі студії в Україні: теорія і практика. – К., 2007. – 336 с.**
5. Енциклопедія історії України . – Т.1-10.
6. **Культурна спадщина в контексті ""Зводу пам'яток історії та культури України"/** Кот С.І., Денисенко Г.Г., Івакін Г.Ю., Катаргіна Т.І., Ковпаненко Н.Г., Скрипник П.І., Тимофійко В.І., Титова О.М., Федорова Л.Д. – К.: Інститут історії України, 2015. – 486 с.
7. **Праці центру пам'яткознавства. Вип.1.- К., 1992.**

11. Система оцінювання та вимоги

Дані критерії покладені в основу перевірки залишкових знань студентів при написанні комплексної роботи.

Рівень залишкових знань студентів визначається на основі комплексу питань теоретичного та практичного характеру. Кожне завдання складається з п'яти питань: з них закриті (третього рівня складності), одне - другого рівня складності, ще два - відкритого типу (першого рівня складності).

Правильна відповідь одного відкритого завдання оцінюється максимально 1 балом, практичного завдання - 3 бали, закритого завдання - 5 балами.

Загальна оцінка за виконання контрольного завдання виставляється середнє арифметичне із трьох і відповідає:

"відмінно" - 14-15 балів

"добре"- 11-13 балів "задовільно" - 8-10 балів "незадовільно" — 0-7 балів

Для виконання комплексної контрольної роботи відводиться одна пара.

При оцінюванні завдань теоретичного характеру виставляється:

" відмінно" - студент виявив всебічні та глибокі знання програмного матеріалу, вірно аргументує свої положення, відповідь має чітку та завершену форму;

"добре" - студент виявив повне знання програмного матеріалу, але недостатньо аргументує свою відповідь;

"задовільно" - студент виявив недостатнє знання програмного матеріалу, аргументація висновки слабкі;

"незадовільно" - студент виявив серйозні огріхи в знанні програмного матеріалу, не вміє робити самостійних висновків.